

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України

**«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України
щодо удосконалення інститутів проведення обшуку у невідкладних
випадках, а також реєстрації заяви, повідомлення про вчинене
кримінальне правопорушення»
(реєстр. № 15488-3 від 24 серпня 2026 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності на засіданні 27 жовтня 2026 року (протокол № 249) на виконання доручення Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення інститутів проведення обшуку у невідкладних випадках, а також реєстрації заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення» (реєстр. № 15488-3), поданий народним депутатом України Іонушасом С.К.

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є посилення конституційних гарантій недоторканності житла чи іншого володіння особи, забезпечення дотримання законності під час проникнення до житла особи, унеможливлення проведення незаконних обшуків та підвищення якості подальшого судового контролю за обшуками, проведеними без попередньої ухвали слідчого судді.

Законопроектом пропонуються зміни до статей 169, 214, 233, 234, 303, 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК), якими:

1) уточнюються *підстави повернення тимчасово вилученого майна*, передбачивши його повернення за постановою прокурора, якщо він визнає вилучення безпідставним або відмовить у погодженні клопотання про обшук у випадку, передбаченому частиною третьою статті 233 КПК, або за ухвалою слідчого судді – у разі відмови у задоволенні клопотання прокурора, слідчого, дізнавача про обшук у порядку частини третьої статті 233 КПК (пункти 1, 2¹ частини першої статті 169 КПК в редакції проекту).

2) визначається *гранично допустимий строк (72 години)* для звернення до суду після проведення невідкладного обшуку (зміни до статті 233 КПК);

Наразі частина третя статті 233 КПК передбачає, що слідчий, дізнавач, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення.

Законопроектом пропонується, що у такому разі прокурор, слідчий, дізнавач за погодженням із прокурором зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 72 годин після здійснення таких дій звернутися до слідчого судді із клопотанням про проведення обшуку. Тобто, встановлено обмеження у 72 години для звернення до судді за «легалізацією» обшуку.

Слідчий суддя розглядає таке клопотання згідно з вимогами статті 234 КПК, перевіряючи, крім іншого, чи дійсно були наявні підстави для проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді.

При цьому, якщо прокурор відмовиться погодити клопотання слідчого, дізнавача про обшук або слідчий суддя відмовить у задоволенні клопотання про обшук, встановлені внаслідок такого обшуку докази є недопустимими, а тимчасово вилучене майно підлягає поверненню після закінчення строків, встановлених частиною п'ятою статті 171 КПК, отримана інформація підлягає знищенню в порядку, передбаченому статтею 255 КПК.

Таким чином, пропонується уточнити, що тимчасово вилучене майно підлягатиме поверненню.

З огляду на запропоновані зміни, у статті 169 КПК розширюється перелік підстав, коли тимчасово вилучене майно повертається особі, у якої воно було вилучено. А саме, за постановою прокурора, якщо він відмовиться погоджувати клопотання про обшук у випадку, передбаченому частиною третьою статті 233 КПК України. А також за ухвалою слідчого судді – у разі відмови у задоволенні клопотання прокурора, слідчого, дізнавача про проведення обшуку у випадку, передбаченому частиною третьою статті 233 КПК України;

3) надається *право заінтересованим особам брати участь у розгляді клопотання про невідкладний обшук у суді (зміни до статті 234 КПК).*

Зокрема встановлюється, що клопотання прокурора, слідчого, дізнавача про обшук, проведений у порядку, передбаченому частиною третьою статті 233 КПК, розглядається слідчим суддею не пізніше трьох днів з дня його надходження до суду за участю власника майна, тимчасово вилученого в ході такого обшуку, власника житла чи іншого володіння особи, в якому проведено такий обшук, або їхніх представників.

При цьому, встановлюється обов'язок для слідчого судді завчасно повідомляти власника майна, тимчасово вилученого в ході такого обшуку, власника житла чи іншого володіння особи, в якому проведено такий обшук, або їхніх представників про дату, час і місце розгляду клопотання прокурора, слідчого, дізнавача про обшук. Неприбуття цих осіб у судові засідання не перешкоджає розгляду такого клопотання;

4) обмежуються випадки оскарження відмови у внесенні відомостей до ЄРДР про початок досудового розслідування (зміни до статті 303 КПК). Передбачається, що на досудовому провадженні можуть бути оскаржені, з поміж іншого, бездіяльність слідчого, дізнавача, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення, які містять достатні дані про обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;

5) запроваджується можливість оскарження ухвал суду про проведення невідкладного обшуку або відмови у його проведенні (зміни до статті 309 КПК). Передбачається, що під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про проведення невідкладного обшуку в порядку, передбаченому частиною третьою статті 233 КПК, або про відмову в його проведенні;

6) змінюється порядок внесення відомостей до ЄРДР, зокрема обов'язок внести відомості виникає після одержання заяви чи повідомлення, які містять достатні дані про обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення (частина перша статті 214 КПК в редакції проекту).

Законопроект є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 233 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підстав проникнення до житла чи іншого володіння особи у невідкладних випадках» (реєстр. № 15488).

Заслухавши інформацію доповідача та підкомітету, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, представників органів досудового розслідування та інших органів державної влади, судових органів та адвокатів, взявши до уваги надані експертні висновки наукових установ та всебічно обговоривши питання, Комітет відзначає нагальну необхідність удосконалення законодавчого регулювання відповідних правовідносин, що зумовлено фундаментальним значенням права на недоторканність житла та іншого володіння особи, гарантованого Конституцією України та міжнародно-правовими актами.

У ході обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на необхідність доопрацювання окремих положень законопроекту при його підготовці до другого читання відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Зокрема, розглянути можливість внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо необхідності винесення постанови прокурора про проведення невідкладних обшуків у всіх або деяких категоріях кримінальних проваджень, а також можливості оскарження процесуальних рішень слідчих суддів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до деяких положень основного законопроекту.

З огляду на зазначене та керуючись пунктом 2 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», відповідних положень статей 100, 110, 111, 114, 116 Регламенту Верховної Ради України Комітет з

питань правоохоронної діяльності ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення інститутів проведення обшуку у невідкладних випадках, а також реєстрації заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення» (реєстр. № 15488-3), **прийняти за основу із доопрацюванням деяких його положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України**, а саме: під час підготовки законопроекту до другого читання розглянути можливість внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо необхідності винесення постанови прокурора про проведення невідкладних обшуків у всіх або деяких категоріях кримінальних проваджень, а також можливості оскарження процесуальних рішень слідчих суддів.

Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - Голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича.

Проект Постанови додається.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

С. Іонушас

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Іонушас Сергій Костянтинович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000D0512F003BA2DC00

Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-27/3-2026/255789 від 28.10.2026

2381545